

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ 5, ΑΘΗΝΑ 105 56

ΤΗΛ. 32 50 378 - 32 11 149 ΦΑΞ: 32 13 667

E-mail: elia@ath.forthnet.gr

www.elia.org.gr

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

1894-1948

Διευθυντής Γρηγόριος Ξενόπουλος

Τόμος 1 1894 – Τόμος 50 1943-1944

Περίοδος Γ΄ Τόμος 1 1945 – Τόμος 2 1946

Περίοδος Δ΄ Τόμος 1 1947 – Τόμος 2 1948

(22.925 σελίδες)

**Η παρούσα ψηφιακή έκδοση πραγματοποιήθηκε
με την οικονομική ενίσχυση του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
και του ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
στο πλαίσιο του εορτασμού των 50 χρόνων από το θάνατο
του Γρηγορίου Ξενόπουλου.**

ΑΘΗΝΑ 2001

Ψηφιοποίηση

A.M.S. Μ. ΣΑΡΙΜΒΕΗ & ΣΙΑ Ο.Ε.

1938

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΑ

ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1879

«Τέρπειν ἄγα καὶ διδάσκειν»

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΤΟΜΟΣ 45^{ος}

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

35
52
34
10

98
50
16
35
35

37

33
10

35
18
7

37

34
11
14
13

19
19
13
13

13
10

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άγωνα	Σελ.
Άη (δ) Βασίλης στο Ηρώσι	84
ΑΘΗΝΑ ΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ :	76
Άγιος (δ) Διονύσιος, 28.—Άγγλικός (δ) θάνατος, 167.—Άγνος και ζωή, 247.—Άλληλογραφία (ή) 459.—Άρχιεπίσκοπος (δ), 423.—Άσπής (δ) των μάγων, 31.—25η Μαρτίου, 147.—Άκθεσις ιδεών, 371.—'Εμείς και τὰ ζώα, 387.—'Ενα ήμερολογιάκι, 119.—'Εξετάσεις, 235.—'Εργασία και χαρά, 219.—'Ετος 60ον, 3.—'Εθαγγελία Παρασκευοπούλου, 75.—'Εθαμμένοι θησαυροί, 351.—'Εδάμια, 263.—'Θέατρο (τό) του παιδιού, 95.—'Θρησκευτική άγωγή, 67.—'Και πάλι ή προφορά, 291.—'Καιριά, 299.—'Κατεβαίνης Κ., 51.—'Κινίνο (τό), 315.—'Κλίση (ή), 451.—'Μαθηματικά (τά), 431.—'Μαθητική περιβολή, 379.—'Μάννα (ή), 111.—'«Μας τὰ παν άλλου», 39.—'Μεγάλη γιορτή, 335.—'Μεταχειρισμένα βιβλία, 407.—'Μουσική, 271.—'Μπαλάνια και χαρταετοί, 139.—'Ξενικά (τά) ψευδώνυμα 227.—'Παλιές άποκορές, 181.—'Πάσχα, Κυρίου Πάσχα, 183.—'Πασχαλινές άναμνήσεις, 191.—'Παβλος Νιρβάνας, 15.—'Πολικόν σέλας, 88.—'Πρίγκηψ (δ) Νικόλαος, 103.—'Προφορά (ή), 255.—'Πρωτομαγιά (ή) μου, 198.—'Ραδιόφωνο (τό), 211.—'Σεισμός (δ), 307.—'Σταφίδα (ή), 343.—4η (ή) Αύγουστου και τὸ ραδιόφωνο, 327.—'Φερμουάρ (τό), 283.—'Φρειδερίκη Λουίζα, 59.—'Χαρά Θεού, 176.—'Χαρά και περιφάνεια, 155.	
ΑΔΑΝΔΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ : σε κάθε φύλλο, από τὸ 1ου μέχρι τὸ 52ου.	
Άλογα (τά) (με εικόνα)	344
Άλωση (ή) τῆς Βασιλείας	399
Άποικιακή (ή) πολιτική του Βολταίρου	354
ΑΠΟ ΣΤΟΜΑ ΣΕ ΣΤΟΜΑ :	
Άδιανοητικά κουμπάρου, 350.—'Γιὰ παρηγοριά, 182.—'Καθένας με τὸν πανο του, 166.—'Καλά (τά) χρόνια, 30.—'Καφέδες (οί) τὸ καδῆ, 226.—'Κρυφοκουβέντισμα, 306.—'Μ' έσκασες, Πανάγο, 88.—'Ποιός την έπαθε, 157.—'Πολύ τὸ παιί, 370.—'Σαυκάρα σουλίτσα, 102.—'Τέχνασμα (τό) τὸ παιά, 298.—'Την έπρόδωσε δ καδρέφτης, 386.	

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ :	
Άποτελέσματα 282ου Διαγων. (Αύσεων)	310
Άποτελέσματα 283ου Διαγων. (Αύσεων)	410
Άποτελέσματα Διαγων. Διηγήματος	178, 186
Άποτελέσματα Εδσημων τὸ 1937	215
Άποτελέσματα Διαγων. Δευκῶν Λέξεων	162
Άποτελέσματα Διαγων. Μικρῶν Μυστικῶν	278, 286, 294
Άποτελέσματα 37ου Διαγων. Ξεσπαθώματος τὸ 1937	258
Άποτελέσματα Διαγων. Πνευματ. Άσκήσεων τὸ 1937	10
Άποτελέσματα Διαγων. Πνευματ. Άσκήσεων τὸ 1938	463
Άποτελέσματα Ζ' Διαπλασιασμοῦ Διαγων. τὸ 1937	89
Άποτελέσματα Μικροῦ Διαγων. Στίξεως	242
Άποτελέσματα Τυπογραφικῶν Λαθῶν	206
Άποτελέσματα Μικροῦ Διαγων. Φωτογραφίας	309, 310
Άράχνη (ή) και δ βήχας	249
Βρέχει και στη θάλασσα (με 6 εικόνες)	275
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ :	
284ος Διαγων. Αύσεων	9
285ος Διαγων. Αύσεων	163
286ος Διαγων. Αύσεων	322
Διαγωνισμός Ζωγραφικής	294
Διαγωνισμός Δευκῶν Λέξεων	322
Διαγωνισμός Μεταφράσεως έκ τὸ 1ου Γαλλικοῦ	294
Διαγωνισμός Μικρῆς Κυριακῆς	302
Διαγωνισμός Πνευματικῶν Άσκήσεων τὸ 1938	18
Διαγωνισμός Ποιήματος έμμέτρου ή πεζοῦ	322
Διαγωνισμός Τυπογραφικῶν Λαθῶν	302
Διαπλασοπούλα (ή) (με εικόνα)	57
Δόξα (ή) τῶν Δεσφενικῶν	148, 156
Δύο μικροί κάνουν ένα μεγάλο (με 6 εικόνες)	61
Δύο φίλοι	276
Δώδεκα (οί) μήνες τῶν μαθητῶν	270
Δώρα (τά) τὸ θείου Μηνά	68, 74
ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ :	
Γκάλικ, 16.—Μιχ. Γρηγοριάδης, 16.—Δοξασιμένο Άκρατήρι, 408.—'Ιωάννης Γ. Δουβουνιώτης, 417.—Μαρία Καγιά, 16.—'Ελένη Καρατζόγλου, 417.—'Αθή Άγ. Κασιόνη, 408.—Μαρία Κοριατοπούλου, 408.—Θεμι-	

στοκλής Μαρinos, 417.—Κούλα Γ. Σακελλαρίου 16.—Σαρπηδών, 16.—'Αημήτριος Φουσόρας, 408.	
Εικόνες ζώων έκ τὸ 1ου φυσικοῦ	24, 96, 181, 229, 238, 273, 425
Εικόνες παιδιῶν έκ τὸ 1ου φυσικοῦ	44, 65, 76, 87, 109, 117, 164, 221, 265, 282, 301, 355, 381, 385, 391, 401, 424, 445, 452
Εικονογραφημένο παιδικόν πνεῦμα (με εικόνα)	460
Είχε ξεχάσει τῆ βοῦρτσα τῶν δοντιῶν (με 8 εικόνες)	345
Έκτακτοι διαγωνισμοί για τὸ καλοκαίρι	294, 302, 322
Έλευθρο (τό) πὸ ζυγώνει	37
1, 2, 3 και 6	316
Ένας έκτακτος διαγωνισμός	447
Ένδιαφέροντα	238, 246
Ένδοξα παιδιά (με 3 εικόνες)	6, 159, 416
Έπαγγέλματα (τά) (Κωμωδία μονόπρακτη)	87, 94
Έπιτροπή για τὸ δῶρο στὸ Φαίδωνα	179, 180, 223
Έρανος για τὸ δῶρο στὸ Φαίδωνα	35, 47, 56, 63, 80, 91, 179
Εἴδυσιμα παιδιά (με εικόνα)	176
Ημέρα (ή) τῶν ζώων (εικόν)	409
Θιέρσας (δ) κι' δ σιδηρόδρομος	387
ΓΕΟΡΡΟΠΙΑ : Άνάγνωσμα για μικρά παιδιά (με εικόνα)	139
Κάλαντα (τά) (με εικόνα)	37
Καφές (δ) κι' δ Ραζινάς	342
Κολύμπι στη... θάλασσα (σε 5 εικόνες)	249
Κουκλοθέατρο (τό) στην έκθεση «Χαρά κι' έργασία» (με 3 εικόνες)	239
ΚΩΣΤΑΚΗΣ (δ) ΘΕΛΕΙ - Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ :	
Άνάγνωσμα για μικρά παιδιά (με 40 εικόνες) εις τὰ φύλλα τῆς Διαπλάσεως 17-52.	
Μαγική εικόν	132, 212, 262
Μανδαρίνοι (οί) κι' οί κοτσιδες τους (με 6 εικόνες)	193
Μάννα και ψυχομάννα	176, 184
Μήνες (οί) στὸ χέρι	373
Μικρός (δ) έφημεριδοπώλης	110, 124
Μικρός (δ) ζωφίλος (με εικόνα)	52
Μουσείο (τό) (Μονόπρακτο)	4, 16, 24
ΜΠΕΜΠΕΚΑ (ή) ΘΕΛΕΙ ΠΙΑΝΟ : Άνάγνωσμα για μικρά παιδιά (με 1 εικόνα)	181
ΜΥΣΤΗΡΙΟ (τό) ΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ : Μυθιστόρημα υπό ΜΑΡΙΑ-ΡΙΑ ΣΟΡΡΕΝΤΙΝΑ (με 30 εικόνες) εις τὰ φύλλα τῆς Διαπλάσεως 1-33.	
ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ :	
Άλογος (τό) στὸ σχολείο (με εικόνα), 201.—'Ανθρωπος (δ) πὸν γαγγίζει (με εικόνα), 8.—'Ενα νέο θανασιτό παιδί και τὰ παλιά (με εικόνα), 122.—'Ενα πολύ άσχημο άστειο (με 2 εικόνες), 158.—'Ενας γυρος στὸς λαχανοκήπους (με εικόνα), 354.—'Ενα στερεό ρολόδι (με εικόνα), 8.—'Ενας ταξιδιώτης πὸν έπασ άπ' τὸ τραίνο, 204.—'Κάτω οί τσέτες (με εικόνα), 354.—'Μιμ-μουθ (τό) έρχεται (με εικόνα), 354.—'Μία Άληθινή ιστορία πὸν μοιάζει σάν παραμῦθι (με εικόνα), 86.—	

Παιδικές δοχήστες, 204.—'Παιχνίδια παλιά και σύγχρονα (με εικόνα), 43.—'Πῶς πλένεις τὰ χέρια σας, 158.—'Σε τί χρησιμοποιουν τὰ νύχια (με εικόνα), 8.—'Σταθμός (δ) μας, 204.—'Ψάρα πὸν τὰ πίνει ή θάλασσα (με εικόνα), 8.—'Ψάρα πὸν ψαρεύουν πουλιά (με εικόνα) 122.	
Νέα (τά) τὸ 1939	435
Εαδέφθη (ή)	352
Εσκολισμένο (τό) σπουργιτάκι	434
Όδηγός (δ) τὸ 1ου συνδρομητοῦ.	10
ΟΤΑΝ ΑΝΑΣΤΗΘΗΚΕ ΤΟ ΜΑΜΜΟΥΘ 1 Μυθιστόρημα υπό ΜΑΧ ΒΕΓΓΟΥΕΝ—(Βραβείον 'Ιουλίου Βέρν—(με 19 εικόνες) εις τὰ φύλλα 31—52.	
Όταν δ κινηγός δέν βλέπει : Άστειά ιστορία σε 5 εικόνες χωρίς πολλά λόγια	293
Όταν πήγα να φέρω Χριστουγεννιάτικη χαρά (με εικόνα) 29,40,50	29,40,50
Ότι γράφει δέν ξεγράφει	125,132,140,146
Πάθημα (τό) τῆς άλεπούς	254,265
Παιδιά άπ' όλον τὸν κόσμο	97,137,201,209,257,313,365
ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ : σε κάθε φύλλο από τὸ 1—52	
Περίπατος (δ)	157
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ : σε κάθε φύλλο από τὸ 1—52	
Πόλεμος (δ)	357, 363
Πράσινο (τό) σκουλήκι	200
Πρόσκλησις τῆς Διαπλάσεως πρὸς άνανέωσιν τῆς συνδρομῆς	435
Πρώτο (τό) έργο	213
Πωλείται οίκια	117
Πῶς άκούει ή μεμπέκα τὸ παραμῦθι τῆς Χιονούλας, σε εικοσιτέσσερες εικόνες, έκ τὸ 1ου φυσικοῦ	319, 329, 337
ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ : σε κάθε φύλλο από τὸ 1-52	
Στῆ μικρή άνιψόλα πὸν χάθηκε	434
Στὸ δρέπανο	201
Συγγράμμα (τό) τὸ 1ου Παυλάκη (σε 7 εικόνες)	434
Τί κάνει ένα καρφι με 8 εικόνες	113
ΤΟΜ-ΣΩΓΓΕΡ. Μυθιστόρημα υπό ΜΑΡΚ ΤΒΑΙΝ (με 41 εικόνες) εις τὰ φύλλα τῆς Διαπλάσεως 1-52.	
ΤΟΤΟΣ (δ) ΚΑΙ Ο ΛΑΓΟΣ ΤΟΥ : Άνάγνωσμα για μικρά παιδιά (με 14 εικόνες) εις τὰ φύλλα τῆς Διαπλάσεως 1—14	
Τουβελ (τά)	399
Τὸ 1ου ξενητεμένου θείου μας τὰ δῶρα	385,399
Φυσικά περιεργα (με 1 εικόνα)	453
Χαρακτήρας (δ) φαίνεται στη φυσιογνωμία (με 3 εικόνες)	373
ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ :	
Αισιοδοξία, 353.—'Αντικυρόν (τό) πεζοδρομίο 154.—'Από δύο λόφους, 317.—'Δός μου σάλλα 1. 14.—'Κλειδί (τό) και τὸ πούρο, 166.—'Πατέρας (δ), 174.—'Σοφή γνώμη, 379.—'Φοράδα (ή) τὸ 1ου Σουλτάνου, 190.	
Χιονισμένη άνοιξη (με 8 εικόνες)	203
Χριστός Άγέστη (εικόν)	180

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

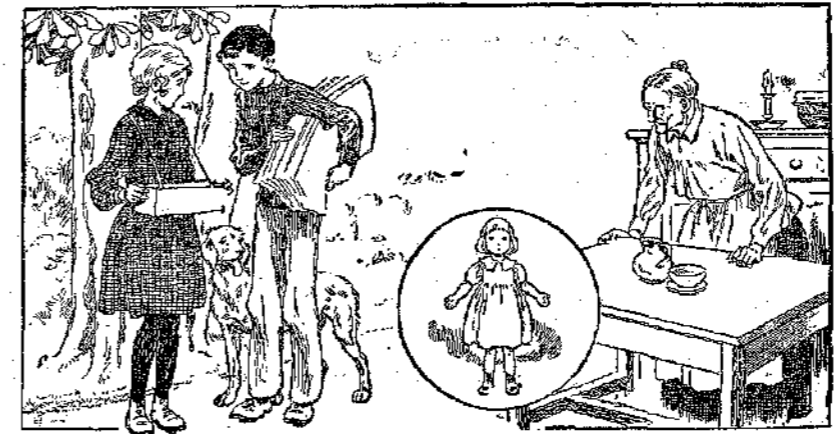
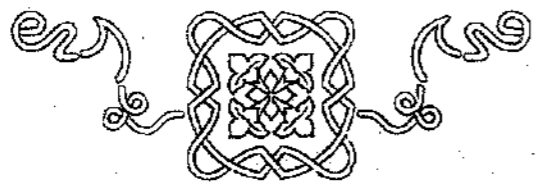
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ
Ἐγκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ἅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΡΗΡΩΤΕΑ	ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ	Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐπιπέδη δραχμαὶ 100. Ἐξέ- μνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 50.	ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879	Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' οἱ συνδρο- μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐαυθῆτου μηνός.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτια γράμμα διατριμ. 50. Αἰγυπτιακὰ δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ἑλθὼν ἐν γέ- νει τῶν ἑλλων κρατῶν σέλλινια 10. Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως	ΙΑΡΥΘΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΣΥΡΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Ὅδὸς Ἐβριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειο!
Περίοδος Β'—Τόμος 45ος	Ἀθήναι, 4 Δεκεμβρίου 1937	Ἔτος 60ον.—Ἀριθ. 1

Ἀπρίλιος	154	Μάιος	200	Ρόδου μοσκοβόλημα	169
Ἀφθαστος πόθος	221	Μάρτιος	121	Στὸ Λορέντζο Μαβίλη	14
Γαλήνη	105	Μοῦρες μὲ λούλουδα	390	Στὸν τάφο κόρης	66
Δεκέμβριος	2	Μπεμπέκι (ἡ) γράφει στὸ μπαμπά	326	Στοργή	237
Δίπτυχα	820,329,387,345,353	Μύθος Ὁρνέων	198	Ταξίδι	290
Ἐγια μόλα!	314	Μύθος παραδίων	74	Τὴ νύχτα τὰ παιχνίδια ζωντανεύουν	38
Ἐκκλησάκι (τὸ)	229	Μορό (τὸ) μου κι' ἡ ἀχτίδα	378	(μὲ εἰκόνα)	38
Ἐλληνικά νησιά	417	Ναυάγιο	157	Τόσο ἀπαλὸ	301
Ἐνα λιμάνι	270	Νοσταλγία	454	Τριανταφυλιά (ἡ) καὶ τὸ λιθάρι (μύ- θος)	43
Ἐνας χαριτωμένος καλιάτσος	124	Νύχτα	66	Φάρος (ὁ) τοῦ κάβου	58
Ἐνὸς χρόνου	97	Ὄνειρα	130	Φεβρουάριος	82
Ἐξήντα χρόνια	17	Παιδιά (τὰ) στὴν ἐξογή	282	Φεγγάρι (τὸ)	160
Ἐργασία	42	Παιχνίδι μὲ τὰ παιδιά μου	138	Φωνές	265
Ἰανουάριος	38	Παπαγάλος (ὁ)	406	Χριστὸς γεννᾶται	30
Ἰούλιος	234	Παραίτηση	262	Χριστὸς (ὁ) καὶ τ' ἀρνάκι	174
Καλλιπότερα	29	Πότε πιά	309	Χριστούγεννα	30
Καλύβι (τὸ)	254	Πυβολικὸ (τὸ)	363	Ὡ δέντρο	210
Κοντὰ τὸ Πάσχα	190	Πῶς φοβᾶμαι τὸν ἀράπη	343		

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ τόμος οὗτος περιέχει 340 εἰκόνες καὶ κοσμήματα

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΜΑΡΙΑ-ΡΙΑ ΣΟΡΡΕΝΤΙΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Οἱ τελευταῖες ἀχτίδες τοῦ ἡλιου ἔσβηναν ἀργὰ πίσω ἀπὸ τὰ κλαδιά τῶν γέρικων δένδρων. Τὰ παιδιά καὶ οἱ νταντάδες ποὺ γέμιζαν ὡς τώρα τοὺς δρόμους τοῦ μεγάλου πάρκου, εἶχαν φύγει. Δὲν ἔμνε πιά παρὰ ἓνα μικρὸ κοριτσάκι ποὺ πουλοῦσε κάρτ-ποστάλ, καθισμένο σ' ἓνα πάγκο.

Ἦταν ἓνα κοριτσάκι ὡς δώδεκα ἔτην, χλωμὸ κι' ἀδύνατο, μὰ ὥστόσο πολὺ ὡμορφο. Κρατοῦσε ἐπάνω στὰ γόνατά της ἓνα χαρτονένιο κουτί γεμάτο μὲ κάρτ-ποστάλ καὶ τὸ κοιτάζε μὲ συλλογισμένο βλέμμα. Δίχως ἄλλο θὰ σκεπτόταν πῶς δὲν εἶχε πᾶει καλὰ ἡ μέρα της. Ἐλάχιστες ἀπὸ τίς κάρτ-ποστάλ της εἶχε πουλήσει καὶ οἱ λίγες γαζέτες ποὺ βρίσκονταν σὲ μίαν ἀκρὴ τοῦ κουτιοῦ δὲν μπορούσαν βέβαια νὰ λογαριστοῦν γιὰ σπουδαία εἰσπραγή.

Ἐξαφνὰ ἀντιλήφθηκε πῶς εἶχε ἀπομείνει μοναχὴ μέσα στὸ πάρκο. Σηκώθηκε γιὰ νὰ φύγη, μὰ μιά φωνὴ ἀντήχησε ἀπὸ πίσω της ποὺ τὴν ἔκανε νὰ τιναχτῆ τρομαγμένη :

— Μὴ φεύγης ἀκόμη!

Γύρισε τὸ κεφάλι της καὶ βρέθηκε ἀντιμέτωπη μὲ μιά γριὰ γυναῖκα, ντυμένη στὰ κουρέλια, καμπουριασμένη καὶ μὲ τὸ πρόσωπο μισοκρυμμένο κάτω ἀπὸ ἓνα μαῦρο σάλι. Ἡ γριὰ κρατοῦσε στὰ χέρια της ἓνα καλάθκι γεμάτο μὲ κουκλές, μὲ ζῶα λαστιχένια κι' ἄλλα τέτοια φτηνὰ παιχνιδάκια.

Μὲ φωνὴ βραχνὴ ξαναεἶπε :

— Στάσου μιά στιγμούλα. Δὲν θέλεις νὰ μάγοράσης μιά κούκλα;

— Μιὰ κούκλα; ἔκανε ἡ μικρούλα σκύδοντας τὸ κεφάλι της.

Ἡ γριὰ ἄρχισε τότε νὰ ψαχουλεύη μέσα στὸ πανέρι της καὶ εἶπε χωρὶς νὰ τὴν κοιτάξῃ :

— Κάνε πῶς διαλέγης μιά κούκλα καὶ πάρε ἐκείνην μὲ τὸ κόκκινο φόρεμα.

— Μὰ γιατί ; ἔκανε τὸ κοριτσάκι μ' ἀπορία.

— Σοῦτ! Μὴ ρωτᾶς. Δὲν μπορῶ νὰ σοὺ πῶ περισσότερα. Μὰς παραφυλάνε. Γρήγορα, πάρε αὐτὴ τὴν κούκλα καὶ μόλις φτάσης σπίτι σου βγάλε της τὴν περρούκα. Θὰ βρῆς κάτι ποὺ θὰ σοὺ εἶναι πολὺ χρήσιμο. Σὲ λένε Ἀνναμπέλλα, δὲν εἶν' ἔτσι ;

— Ναί, τραύλισε τὸ παιδί.

— Λοιπόν, Ἀνναμπέλλα, πάρε τὴν κούκλα καὶ ἔδωσε μου γιὰ πληρωμὴ λίγες δεκάρες. Ἄν στέκονται καὶ μὰς παραφυλάνε θὰ νομίσουν πῶς τὴν ἀγόρασες.

Ἐπιηρεασμένη ἀπὸ τὰ λόγια τῆς γριᾶς ἡ Ἀνναμπέλλα πῆρε τὴν κούκλα μὲ τὸ κόκκινο φόρεμα καὶ ἔριξε μερικὲς δεκάρες μέσα στὸ καλάθι.

— Ὁρατα, εἶπε ἡ γριὰ. Κάτω ἀπὸ τὴν περρούκα, κατάλαβες ;

Ἦστερα ἀπομακρόνηθε καὶ χάθηκε ἀνάμεσα στὰ δέντρα.

Τὸ κοριτσάκι κοιτάζε τὴν κούκλα μὲ περιέργεια καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ βάλῃ μὲ τὸ νοῦ της. Θὰ εἶχε διάθεση νὰ τῆς βγάλῃ τώρα ἀμέσως τὴν περρούκα της, μὰ τὰ ἀκατανόητα λόγια τῆς γριᾶς, «μὰς παραφυλάνε» τὴν ἔκαναν διστακτικὴ. Κοίταζε γύρω της. Τὸ πάρκο ἦταν ἔρημο. Ὅσο ὅσο καταλάβαινε πῶς ἔπρεπε νὰ φανῇ προσεκτικὴ. Τράβηξε κατὰ τὴν ἐξοδὸ τοῦ πάρκου συλλογισμένη, δίχως νὰ ξεκαρφώγῃ τὰ μάτια της ἀπὸ τὴν κούκλα ποὺ κρατοῦσε σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά της.

Ἦταν μιά κούκλα πρόστυχη, μὲ φουσκωμένα μάγουλα, μὲ κορμὶ ἀπὸ χαρτόνι. Τὴ νάκρυβε ἀραγε κάτω ἀπὸ τὴν περρούκα της ; Κανένα χρυσαφικό ; Κανένα γράμμα ; Κανένα χρυσοῦ ναπολεόνι ;

Ἡ Ἀνναμπέλλα ἄρχισε νὰ περπατᾶ γρηγορότερα. Ἡ καινούργια αὐτὴ περιπέτεια ἔδινε μιά λάμψη

Μὲ τὸ σημερινὸ φυλλάδιο ἡ «Διάπλασις» εἰσέρχεται στὸ 60^{ον} ἔτος της

αλλοιώτικη στά γαλανά μάτια της τὰ γλυκά και μελαγχολικά. Ούτε για μιὰ στιγμή δὲν τῆς πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ πὼς ἢ γριά μπορεί νὰ τὴν κοροῖθευε. Πιὸ πολλὸ τῆς ἤρθε νὰ πιστέψῃ πὼς ἢ γριά ἐκείνη μὲ τὸ σάλι ἦταν ἓνα πλάσμα υπερφυσικό. Καμμιὰ μάγισσα ἴσως. Γιατί ἔχει; Τῆς ἤρθε νὰ γελάσῃ πὸς ἔκανε αὐτὴ τὴν σκέψη. Ἦταν δὲ ἀρκετὰ μεγάλη ὄστε νὰ μὴν πιστεύῃ πιά αὐτὰ τὰ πράγματα και ἤξερε πὼς μάγισσες δὲν ὑπάρχουν παρὰ στὰ παραμύθια. Τότε λοιπὸν; Ἐνας μόνον τρόπος ὑπῆρχε γιὰ νὰ λυθῇ τὸ μυστήριον: νὰ γυρίσῃ μιὰ ὥρα γρηγορώτερα στὸ σπίτι της.

Ἄρχισε λοιπὸν νὰ τρέχῃ πρὸς τὴν ἐξοδὸν. Πόσο θάθελε νὰ βρισκόταν κιάλας στὴν καμαρούλα της.

Ἐίχε νυχτώσει σχεδὸν ἐντελῶς και οἱ δένδροστοιχίες τοῦ πάρκου ἦταν βυθισμένες στὸ μισοσκόταδο. Ἀπὸ μιὰ δένδροστοιχία ξεπρόβαλλαν δυὸ ἄνδρες πὸς προχώρησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνναμπέλλας. Μὰ ἡ μικρούλα ἦταν συνειδησιμὴ νὰ γυρίσῃ μόνη της σ' ὅποιαδήποτε ὄρα κι' ἔτσι δὲν φοβήθηκε. Ὅταν ἐφθασαν κοντὰ της οἱ δύο ἄγνωστοι χωρίστηκαν, σὰν νὰ ἤθελαν νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ περάσῃ ἀνάμεσά τους. Κι' ἔξαφνα, προτοῦ κὰν προφθάσῃ νὰ τὸ καλοκαταλάβῃ, τὸ κοριτσάκι ἐνοίωσε νὰ τὴ σπρώχνουν δυνατὰ τὸ χαρτονένιο της κουτί ἐπέσε χάμω στὴ γῆ κι' οἱ κάρτες της σκορπίστηκαν δεξιά κι' ἀριστερά. Αὐθόρμητα ἔσκυψε γιὰ νὰ τὸ σηκώσῃ και τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς δυὸ ἄγνωστους χύμηξε ἐπάνω της, τῆς ἄρπαξε τὴν κούκλα ἀπὸ τὰ χέρια και τῆσκαλε στὴν τρεχάλα, ἀκολουθοῦμενος ἀπὸ τὸν σύντροφό του.

Ἡ Ἀνναμπέλλα ἔμεινε λίγες στιγμὲς σὰν ἀπολιθωμένη. Ὅταν ἔμως συνῆλθε και κοίταξε γύρω της οἱ δύο ἄγνωστοι εἶχαν κιάλας ἐξαφανιστεῖ και τὸ πάρκο ἦταν πάλι τόσο ἤσυχον και εἰρηνικό, πὸς ἂν δὲν τῆς εἶχαν κλέψῃ τὴν κούκλα της, τὸ κοριτσάκι θὰ νόμιζε πὼς εἶχε ὄνειρευθῇ.

Μὰ ἔχει, δὲν εἶναι ὄνειρον: κάτι ἦταν κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴν περρούκα τῆς κούκλας, ἓνα γράμμα ἢ ἓνα διαμαντικό, ἀραῦ δυὸ ἄνθρωποι τῆς ἔκαναν ἐπίθεση μόνον και μόνον γιὰ νὰ τῆς τὴν ἀρπάξουν.

Βρισκόταν σὲ τελεία ἀπελπισία, μὰ τὸ ἀντίκρουσμα ἐνὸς ἀγοριοῦ πὸς ἔρχοταν πρὸς τὸ μέρος της, μ' ἓνα μάτσο ἐφημερίδες κάτω ἀπὸ τὴν μασχάλη, συνοδευμένο ἀπὸ ἓνα μεγάλο κίτρινο πὸ σκυλί, τῆς ἔδωσε λίγο θάρρος.

Ἐτρεξε κοντὰ του.

— Ρικάρντο, βοήθεια! Μ' ἔκλεψαν!

— Τί σοῦ κλέψανε;

— Μιὰ κούκλα.

Κι' ἐπειδὴ ὁ Ρικάρντο χαμογελοῦσε, ἢ Ἀνναμπέλλα τοῦ διηγήθηκε μὲ λίγα λόγια τὴ συνομιλία της μὲ τὴ γριά πὸς πούλουσε τίς κούκλες και τὴν ἐπίθεση πὸς τῆς ἔκαναν οἱ δυὸ ἄγνωστοι.

— Δυὸ ἄντρες; ρώτησε ὁ Ρικάρντο πὸς μονομιᾶς εἶχε γίνεῖ σκεπτικὸς.

— Ναι, δυὸ ἄντρες ἄγνωστοι. Ἀπὸ κεῖ ἔφυγαν. Ὁ Ρικάρντο, πρέπει ἐξάπαντος νὰ ξαναβροῦμε τὴν κούκλα.

Ὁ Ρικάρντο ἀκούμπησε χάμω τίς ἐφημερίδες του.

— Σὲ λένε Ἀνναμπέλλα, δὲν εἶν' ἔτσι; (Σελ. 1, στ. γ')

— Ἐλα, Λύκο! φώναξε τοῦ σκύλου του.

Κι' ἔφυγε τρέχοντας πρὸς τὸ βᾶθος τοῦ πάρκου.

Ἦταν μιὰ ξανθὴ κουκλίτσα μ' ἓνα φέρεμα κόκκινο! τοῦ φώναξε γιὰ τελευταία φορὰ ἢ Ἀνναμπέλλα κι' ὕστερα ἔπεσε ἀποκαμωμένη σ' ἓνα μπάγκο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἐίχε περάσει πάνω ἀπὸ ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας, ὅταν ἢ Ἀνναμπέλλα εἶδε ἐπιτέλους τὸν Ρικάρντο νὰ ξαναπροβάλλῃ ἀπὸ τὸ βᾶθος τῆς δένδροστοιχίας.

Γεμάτῃ ἀγωνία ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος του.

— Δὲν βρήκες τίποτε;

— Ὅχι. Ἐφαξα παντοῦ. Ὅστε γὰρ τὸς δὲν βρίσκεται σ' ὄλο τὸ πάρκο.

Ἄλλωστε, αὐτὴ ἢ γριά, μὲ τὸ σάλι, ἢ ξανθὴ κούκλα, ἢ ἐπίθεση τῶν δύο ἄγνωστων... δὲν ξέρω... ὄλα αὐτὰ μοῦ φαίνονται πολὺ παράξενα. Ἀνναμπέλλα... μὴ τυχὸν και σὲ πῆρε ὁ ὕπνος ἐπάνω σὲ κανένα μπάγκο;

— Μὰ γιὰ τρελλὴ μὲ περνᾶς, Ρικάρντο; διαμαρτυρήθηκε ζωηρὰ τὸ κοριτσάκι.

— Μὴ θυμώνῃς δά. Ἦθελα μόνον νὰ σοῦ πῶ πὼς ὄλα αὐτὰ πὸς μοῦ διηγήθηκες μοῦ φαίνονται ἀπίστευτα.

— Ναι, εἶναι ἀπίστευτα σ' ἀλήθεια, ἀπάντησε ἢ Ἀνναμπέλλα πὸς εἶχε μετανιώσει πὸς παραφέρθηκε ἔστω και μιὰ στιγμή. Ἐχεις δίκιο, Ρικάρντο, νὰ μὴ θέλεις νὰ πιστέψῃς. Καὶ σὲ μένα τὴν ἴδια ἂν τὰ ἔλεγαν δὲν θὰ τὰ πίστευα.

— Διηγήσου μοῦ τα ὄλα μὲ ὄλες τίς λεπτομέρειες ἀπὸ τὴν ἀρχή, εἶπε ὁ Ρικάρντο, μαζεύοντας ἀπὸ κάτω τίς ἐφημερίδες του.

Κάθησε στὸν μπάγκο κοντὰ στὸ κοριτσάκι σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὴν προφύλαξῃ ἀπὸ κανένα κίνδυνον.

Ὅταν σηκώθηκαν γιὰ νὰ φύγουν ὁ ἀγαθὸς σκύλαρος πὸς βρισκόταν μαζί τους, τοὺς ἀκολούθησε μὲ τὸ κεφάλι κατεβασμένο και τὴν οὐρὰ ἀνάμεσα στὰ πόδια του. Δίχως ἄλλο ντρεπόταν πὸς δὲν μπόρεσε νὰ βοηθήσῃ τὸν ἀφεντικό του νὰ βρῇ τοὺς δύο ἄγνωστους.

Ἡ Ἀνναμπέλλα ἐξακολουθοῦσε νὰ μιλάει περιγράφοντας στὸ Ρικάρντο τὴν ἄγνωστη γρηὰ μὲ τίς παραμικρότερες λεπτομέρειες. Ἐπανάλαθε κάθε λέξη πὸς τῆς εἶχε εἰπῇ. Προσπαθοῦσε ν' ἀναπαραστήσῃ στὸ μυαλό της τοὺς δύο ἄγνωστους, τῆς εἶχαν φανῇ πολὺ ψηλοὶ και ντυμένοι μὲ σκοῦρα ρούχα. Δὲν τῆς ἦταν δυνατὸ νὰ δώσῃ ἄλλες λεπτομέρειες γιὰ τὴν ὥρα ἐκείνη δὲν εἶχαν ἀκόμη ἀναφτῇ τὰ φῶτα τοῦ πάρκου.

(Ἀκολουθεῖ) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΑΔΗΣ

ΟΙ ΔΟΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Κόσμος, φωνές, βιτρίνες ὄλο φῶτα! Λογιῶν, λογιῶν, παιχνίδια τίς στολίζουσι. Μπαίνουν. Καὶ βγαίνουν ἀφοῦ πᾶντα τὴν ἀγκαλιά μὲ πᾶκα τὴ γεμίζουν!

Ἄπ' ἔξω μιὰ φτωχούλα σασισμένη, Ἄνοιγεί τὰ ματάκια πὸς δακρῶζουσι. Σερνιέται ἀπὸ θαυμασμό, και μένει, Μένει ὡς πὸς τὰ γόνατα λυγίζουσι!

Νύχτα, πέφτει σιγά-σιγά τὸ χιόνι! Παιχνίδια τὴ γεμίζουν ἄγγελουδία! — Παιδιάκια, θυμηθῆτε, ἐφημερίδες Πρωτοχρονιά, γιὰ σὰς και τὰ φτωχούδια!

[Κατὰ τὸν Andersen]

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΤΟΣ 60ον

Ἀγαπητοί μου,

Με τὸ σημερινὸ φυλλάδιο, ἢ «Διάπλασις» μας ἀρχίζει τὸν 60ὸ της χρόνο. Νὰ ἓνας στρογγυλὸς ἀριθμὸς—και τί μέγας!—ἓνας σταθμὸς στὴ μακριὰ της ζωῆ. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ γυρίζω σήμερα στὰ παρασμένα και προσπαθῶ νὰναπολήσω τὴν πρώτη μου γνωριμιά μὲ τὸ περιοδικὸ πὸς ἔμελλε νὰ γίνῃ ἢ κυριώτερη ἀσχολία τῆς ζωῆς μου... Τὸ πρῶτο φυλλάδιο βγήκε τὸ 1879, τὸ Φεβρουάριον. Ἦμουν τότε μικρὸς μαθητὴς στὴν Γ' τοῦ Ἑλληνικοῦ—σὰ νὰ λέμε στὴ Β' τοῦ ἑξατάξιου ἢ στὴν Δ' τοῦ ὀκτατάξιου Γυμνασίου—κι' ὁ σχολάρχης μας, ὁ καλὸς Κωνσταντῖνος Λεόντιος, μᾶς ἐσύστησε νὰ γίνουμε συνδρομητές. «Καλὸ περιοδικὸ φαίνεται, μᾶς εἶπε, και φτηνὸ. Δυὸ δραχμὲς μόνον εἶναι ἢ ἔτησίαι συνδρομή. Δοκιμάστε το». Δυὸ δραχμὲς!... θὰ σὰς φαίνεται παραμύθι. Ἀλλὰ ἐκεῖνον τὸν καιρὸ δυὸ δραχμὲς ἦταν πενήντα σχεδὸν σημερινὲς κι' ἢ «Διάπλασις» δὲν ἔδιναι παρὰ μιὰ φορὰ τὸ μῆνα σὲ μικροῦ σχήματος δεκαεξασέλιδα φυλλάδια ὡστε ἦταν και πιὸ... ἀκριβὴ ἀπὸ τὴ σημερινή, πὸς ἢ ἔτησίαι συνδρομὴ της εἶναι μόνον δυὸ... διδραχμα—ἑκατὸ δραχμὲς—και τὰ φυλλάδια της, ὀκτασέλιδα και δωδεκασέλιδα σὲ μεγαλύτερο σχῆμα, εἶναι ἑβδομαδιαία. Ἄς εἶναι. Ἐδῶσα τὸ διδραχμὸ μου, γράφτηκα συνδρομητὴς και πῆρα—τὸ πρῶτο φυλλάδιο, τὸ ἱστορικὸ ἐκεῖνο μὲ τὰ «Κοσμήματα τῆς Κορηθίας» στὴν πρώτη σελίδα, μιὰ μεγάλη εἰκόνα τῶν δυὸ μικρῶν Γράκχων μὲ τὴ μητέρα τους. Ἐπαίρνα τότε και τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Παιδῶν»—μηνιαία ἐπίσης, πότε τετρασέλιδη και πότε ὀκτασέλιδη—ἀλλὰ ἢ «Διάπλασις» μὲ τράβηξε σὰ μεγαλύτερη και καλύτερη. Τὴν ἐπαίρνα ὡς πὸς ἔγινε φοιτητῆς, πέντε χρόνια. Ἀλλὰ λογαφοῦσα μαζί της μὲ τὰ ψευδώνυμα Ἐδοσμον Μυριάνθημον και Κόμης Μοντεχρῆστος, λαβαίνα μέρος στοὺς Διαγωνισμοὺς της—μὰ χωρὶς ποτὲ νὰ βραβευθῶ, ὄστε κὰν σὲ Διαγωνισμό... Διηγήματος—και τὸ πρῶτο «ἔργο» μου πὸς εἶδα τυπωμένο μὲ τὸνομὰ μου—και μάλιστα λανθασμένο: Δ. Γ. ἀντὶ Γ. Δ. Ξανόπουλος—ἦταν ἓνας Στοιχειόγραφος στὸ πρῶτο φυλλάδιο τοῦ 1880.

Ἀλλὰ δὲν ἄργησα νὰ γίνω και «συεργάτης» Ἀπὸ φοιτητῆς, βλέπετε, καλλιερῶσα και τὴ Λογοτε-

χνία και πολλὰ «ἔργα» μου ἀνώτερα κᾶπως ἀπὸ ἓνα Στοιχειόγραφον, ἔδημοσίευσα ἔδῳ κι' ἐκεῖ. Ὁ κ. Παπαδόπουλος, ἀπὸ τοὺς πρῶτους πὸς ἐγνώρισα ἔταν ἤρθκ στὴν Ἀθήνα—1883—μὸς ἔδινε κάπου-κάπου νὰ τοῦ μεταφράζω ἢ νὰ διασκευάζω κανένα διήγημα ἀπὸ τὸ γαλλικό. Ὑστερα μοῦ ἔδωσε κι' ἓνα μυθιστόρημα. Ὡς τὸ 1893 πολλὰ «ἔργα» μου, και μεταφράσεις και διασκευές, και πρωτότυπα, εἶχαν δημοσιευθῇ στὴν ἀγαπητὴ μου «Διάπλαση». Ἀνάμεσα στᾶλλα και τὸ πρωτότυπο μυθιστόρημά μου «Ἡ Ἀδελφοῦλα μου» πὸς τότε ἔκαμε ἐντόπιωση. Ἦμουν πιά συεργάτης ἀπὸ τοὺς τακτικούς. Καὶ μετὰ δυὸ χρόνια, ἔταν ἀποχώρησε ὁ ὡς τότε ἀρχισυντάκτης τοῦ περιοδικοῦ, ὁ ἀείμνηστος Ἀριστοτέλης Κουρτίδης (Ἀιμίλιος Εἰμαρμένος), ὁ κ. Παπαδόπουλος πῆρε στὴ θέση του ἐμένα. Δύσκολο τὸ ἔργο, μεγάλη ἢ εὐθύνη και πολλοὶ οἱ δυσταγμοί. Ἀλλὰ ἔδῳσα τὰ δυνατὰ μου γιὰ νὰ τὰ βγάλω πέρα. Ὁ Τόμος τοῦ 1896, ὁ πρῶτος πὸς ἔγινε μὲ τὸν καινοῦργιο ἀρχισυντάκτη ἔσημειωσε μιὰ ἀνακαινιστὴ τοῦ περιοδικοῦ. Καὶ δυὸ ἦταν οἱ κυριώτερες καινοτομίες πὸς εἰσήγαγα τότε: οἱ «Κυριακὲς τῆς Διαπλάσεως» κι' οἱ «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολὲς» τοῦ Φαίδωνος.

Ἡ πρώτη μου «Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολή»—

μετὰ τὸ «Ἀγαπητοί μου» στὴν ἀρχὴ και τὸ «Σὰς ἀσπάζομαι Φαίδων» στὸ τέλος—δημοσιεύθηκε στὸ φυλλάδιο τῆς 6 Ἰανουαρίου τοῦ 1896 πρῶτο τοῦ 18ου ἔτους τῆς «Διαπλάσεως». Σήμερα ἢ «Διάπλασις» μπαίνει στὸ 60ὸ. Ἄρα ἔχουν περάσει 42 ὀλάκερα χρόνια. Ναι, παιδιά μου, μισὸς σχεδὸν αἰῶνας! Καὶ σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔπαφα νὰ γράφω στὴ «Διάπλαση» τὴν Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολή» μου, ταχτικά μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα, ἐκτὲς ἀπὸ τίς σπάνιες φορες πὸς ἔτυχε νὰ εἶμαι ἄρρωστος ἢ νὰ μὴν ὑπάρχῃ χώρος. Πόσες ἔχουν μαζευτεῖ σ' αὐτὰ τὰ 42 χρόνια; Τὸ λιγώτερο 2,100 Ἐπιστολὲς! Ὁ, ποῖς νὰ μοῦ ἔλεγε ἔταν ἔγραφα νεώτατος τὴν πρώτη τὸ 1896, πὼς θὰ ἐξακολουθοῦσα αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἀδιάκοπα, και μεσοκοπος, και γέρος, ὡς τὸ 1937! Εἶναι ὁ χρόνος πὸς γιορτάζω τὴ λογοτεχνική μου Πεντηκονταετηρίδα και τὰ διαπλάσπουλα κάνουν ἔρανο γιὰ νὰ προσφέρουν ἓν' ἀναμνηστικὸ δῶρον στὸ Φαίδωνά τους. Σταθμὸς γιὰ τὴ «Διάπλαση» ἀλλὰ σταθμὸς και γιὰ μένα. Ἄς εὐχαριστήσω θερμὰ τὸ θεὸ πὸς μὸς ἔδωσε ζωὴ, ὄγια και δύναμη νὰ φτάσω ὡς ἔδῳ. Κι' ἐκεῖνος μόνον ἔρειε ὡς πὸς πρέπει νὰ φθάσω ἀκόμα...

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΤΟΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΑΓΟΣ ΤΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Α'
Ἦταν μιὰ φορὰ ἓν' ἀγοράκι πέντε χρονῶν πὸς ἔλεγαν Χριστόδουλον οἱ συγγενεῖς του ὄμως κι' οἱ φίλοι του τὸν ἐφώναζαν Τοτό, γιὰ τὸ Τοτός εἶναι πιὸ σύντομο και προφέρεται πιὸ γρήγορα.
Ὁ Τοτός καθόταν μὲ τοὺς γονεῖς του σὲ μιὰ μεγάλη πόλη ὄλο τὸ χειμῶνα ἀλλ' ὄμα ἔμπαινε τὸ καλοκαίρι ἔφευγε σὲ μιὰ μακρινὴ ἐσοχή, και καθόταν ἐκεῖ μὲ τὸν παπποῦ του και τὴ γιαγιά του ὡς τὴν ἀρχὴ τοῦ φθινοπώρου.
Ἄ, πὼς τοῦ ἄρεσε τοῦ Τοτοῦ στὴν ἐσοχή! Ὅθ' εἶνε δέκα χειμῶνες γιὰ ἓνα μόνον καλοκαίρι. Πῆγαινε ποδήλατο μὲ τὸν παπποῦ του σὲ κανινὸ δάσος, πὸς τὰ δρομάκια του ἦταν πιὸ ὄμορφα κι' ἀπὸ τίς δένδροστοιχίες τοῦ πάρκου! πῆγαινε και μὲ τὴ βάρκα, πάντα μὲ τὸν παπποῦ του, στὰ ἤσυχα νερὰ μιᾶς μικρῆς λίμνης ἢ ψάρευε, πότε βατράχους γιὰ διασκεδάση, πὸς τοιμποῦσαν τόσο εὐκολὰ τὸ κόκκινο κουρελάκι τοῦ ἀγγιστριού, μὰ κάποτε και χέλια και πέστροφες, ψάρια τόσο μεγάλα, πὸς ἔπρεπε νὰ τὰ βγάλουν ἔξω μὲ τὴν ἀπόχη—σακκούλα ἀπὸ δίχτυ κρεμασμένη σ' ἓνα καλάμι μακρὸ.
Μιὰ μέρα, ὁ Τοτός ψάρευε μὲ τὸν παπποῦ του πέστροφες, καθισμένος πλάι του στὴν ὄχθη τῆς λίμνης. Σάπαιναν κι' οἱ δυὸ, γιὰ τὸ ψάρια ἔχουν δυνατὴ ἀκοή κι' ὁ παραμικρὸς κρότος τὰ τρομάζει και φεύγουν. Τὴν ἤσυχια πὸς βασιλεῦε, και στὴ λίμνη και στὰ λειβάδια ὄλόγυρα, μόλις τὴν ἔκοβε κάπου κάπου ἢ ἀπόχη πὸς τὴν ἔρχοιαν στὸ νερὸ ἢ κανέναν βάρταχος πὸς ἐπαίρνε τὴ βουτιά του.
Ἄξαφνα ἀκούγονται τουφεκιές, φωνές κνηγῶν, γαυγίσματα σκύλων, φασαγία μεγάλη. Κι' ὡς πὸς νὰ καταλάβῃ τί συμβαίνει, ὁ Τοτός βλέπει ἓνα πράγμα νὰ τρέχῃ σὰ σάϊτα πάνω στὰ χόρτα τοῦ λειβαδιοῦ,

Ένα πρόγραμμα κόκκινο και μαλλιαρό, και ζωντανό βέβαια αφού κουνιόταν έτσι...

Τί ήταν; Ένας λαγός! Ένας κυνηγημένος λαγός, που έφευγε ο κακόμοιρος τὰ σκυλιά και τούς ανθρώπους με τέτοια γρηγοράδα, που θάλεγε πώς δεν έτρεχε παρά πηδούσε!

Ο λαγός έρχόταν ίσια στη λίμνη. Και παίρνοντας τὰ βούρλα και τὰ φύκια που τή σκέπαζαν για στερεά χόρτα σαν του λειβαδιού, έκαμ' έναν πήδο πάνω απ' τὸ κεφάλι του Τοτού και μπλούμ! έπεσε μέσα στο νερό.

Ω, τὸ κακόμοιρο τὸ λαγουδάκι, βουτιά που πήρε! Βέβαια, ένα λουτρού

καλοκαιριάτικα δεν θάταν δυσάρεστο. Μὰ κάνουν λουτρού κι' οί λαγοί σαν τὰ παιδιά; Και ξέρουν κολύμπι για νὰ βγαίνουν όταν τὸ νερό είναι βαθύ. (Ακολουθεῖ)

ΚΥΡΑ - ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ (ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ)

ΠΡΟΣΩΠΑ:

- Η ΜΑΜΑ ΤΟΥ ΔΑΔΑΚΗ ΔΑΔΑΚΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ ΣΠΥΡΑΚΗΣ ΑΝΝΟΥΔΑ ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΙΠΗΣ

10-16 χρονώ

ΣΚΗΝΗ Α'

Όλα τὰ παιδιά, φίλοι μεταξύ τους. Η σκηνή στο δρόμο. Ο Δαλάκης κάθεται στα σκαλοπάτια τῶ σπιτιοῦ του. Κάτω βοσκοῦνται κόβες, χαρτιά, καρφιά, γυαλιά. Ο Δαλάκης κἀβει χαρτιά, προιονίζει, κολλάει. Σιγοτραγουδά.

ΣΚΗΝΗ Β'

(Βγαίνει ἀπὸ τὴν πόρτα ἡ μητέρα τοῦ Δαλάκη). Μητέρα. — Δαλάκη, ἔλα μέσα, παιδί μου. Όρα είναι νὰ φᾶς τὸ ἀπογευματινὸ σου. Δαλάκης, χωρίς νὰ σηκώσει τὸ κεφάλι του. — Αχ, μαμά μου, δὲν μπορῶ.

Μητέρα. — Τί θὰ πῆ δὲν μπορείς; Δαλάκης. — Μαμά μου, πρέπει νὰ τελειώσω αὐτὸ τὸ κουτί.

Μητέρα. — Μὴ μὲ κάνεις καὶ στενοχωριέμαι, Δαλάκη μου. Μόλις σχολάσεις πέφτεις μ' αὐτὰ τὰ κουτιά, δουλεύεις ἑλσένα. Οὔτε παίζεις, οὔτε τρώς.

Δαλάκης, χωρίς νὰ σηκώσει τὸ

κεφάλι. — Αχ, μαμά μου, θέλω, νὰ τελειώσω τὸ Μουσείο μου. Ὡς αὔριο πρέπει νὰ τὸ ἔχω τελειωμένο. Δὲ γίνεται. Ἐδῶσα τὸ λόγο μου στοὺς φίλους μου.

Μητέρα. — Ποῦ είναι οί φίλοι σου; Δαλάκης. — Πῆγαν νὰ παίξουνε. Τώρα θαρθοῦν.

Μητέρα. — Βλέπεις; Οί φίλοι σου παίζουνε. Ἐσὺ ἔχεις νὰ παίζεις τόσες μέρες. Ὅλοένα μ' αὐτὰ τὰ παιδιόκουτα.

Δαλάκης. — Μαμά μου, δὲν είναι παιδιόκουτα, είναι τὰ κουτιά που θὰ βάλουμε μέσα τὰ ζουζούνια. Ὡς κά- νουμε Μουσείο. Ὡς εὐχαριστηθῆς πολὺ ἔταν τελειώστη. Αὔριο, μεθαῦριο τελειώνει. Ἐπειτα πιά θὰ παίζω.

Μητέρα. — Ἐ, νὰ σοῦ δώσω τουλάχιστον τὸ ψωμάκι σου καὶ τὸ τυράκι σου. Νά, ἔδῶ δὲ τὸ ἀψήνω, (τὸ ἀφήνει). Τὸ τρώς λίγο, λίγο.

Δαλάκης. — Καλά, μαμάκα, εὐχαριστῶ πολὺ.

Μητέρα, μπαίνει στὸ σπίτι.

ΣΚΗΝΗ Γ'

Δαλάκης, ἐργάζεται, σιγοτραγου- δᾷ καὶ πότε, πότε τρώγει ἀπὸ τὸ ἀπογευματινὸ του. Ἀνοίγονται ἀπὸ μακριὰ τραγοῦδια, Σιγά, σιγά δυναμώνουν.

ΣΚΗΝΗ Δ'

(Σὲ λίγο μπαίνουν στὴ σκηνή οί φίλοι τοῦ Δαλάκη, τραγουδώντας).

Θανάσης. — Γειά σου, Δαλάκη.

Δαλάκης. — Γειά σου, (χωρίς νὰ σηκώσει κεφάλι).

Όλοι οί ἄλλοι. — Γειά σου, Δαλάκη.

Δαλάκης. — Γειά σας.

Θανάσης. — Ἀκόμα δὲν τελειώ- σες;

Όλοι οί ἄλλοι. — Ἀκόμα;

Δαλάκης, ἔκτοτα. — Τί ἀκόμα;

Έτσι εὐκολα νομίζετε πὼς είναι;

Θανάσης. — Ἐ, τί θυμώνεις; Σὲ ρωτήσαμε. Οὔτε νὰ σὲ ρωτᾶμε, δη- λαδῆ;

Δαλάκης, ξαναπίνει τὴ δουλιά.

Ἦοημα. — Δουλεύω. Δὲν κάθομαι.

Θανάσης. — Ἐ, βέβαια, δουλεύεις.

Μας εἶπες πὼς θὰ είναι ἔλα ἔτοιμα.

Χτὲς ἔπρεπε νὰ είναι ἔλα ἔτοιμα.

Χτὲς μᾶς εἶπες γιὰ σήμερα. Σήμερα -

Σπυράκης. — Ὡς μᾶς πῆ γιὰ αὔ- ριο.

Θανάσης. — Καὶ αὔριο;

Χρήστος. — Γιὰ μεθαῦριο.

Όλοι, γελοῦν.

Ἀννούλα. — Ἐ, παιδιά, ἡ ἀλή- θεια πὼς ἄργησε ὁ Δαλάκης. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀλήθεια ἡ πιὸ μεγάλη, ἔλα μόνος του τὰ φτιάχνει.

Πίπης. — Ποιὸς τοῦ φτᾶει; Μό- νος του τὸ ζήτησε.

Θανάσης. — Βέβαια. Καλὰ λέει ὁ Πίπης. Μόνος του τὸ ζήτησε.

Σπυράκης. — Βέβαια, Ἀννούλα, δὲ θυμᾶσαι. Εἶπε ὡς τὴν Κυριακὴ θὰ είναι ἔλα ἔτοιμα, τὰ κουτάκια. Σὲ κάθε κουτάκι θὰ κλείσουμε ἕνα ζου- ζούνη. Ὡς κάνομε ἀπὸ πάνω τρυπί- τες, γιὰ ν' ἀνασαίνῃ τὸ ζουζούνη.

Ἐπειτα πιά...

Χρήστος, τὸν διακόπτει. — Ἐπει- τα πιά τὸ Μουσείο μας θὰ είναι ἔ- τοιμο.

Πίπης. — Ναι, ναι. Τὸ θυμᾶμαι καὶ γώ. Όλοι τὸ θυμᾶμαστε, πὼς!

Ἐπειτα θὰ ἔχουμε εἰσπράξεις. Ὡς ἔρχονται τὰ παιδιά καὶ θὰ πληρῶ- νουν εἴσοδο γιὰ νὰ βλέπουν.

Θανάσης. — Καὶ θὰ μοιραζόμαστε τὰ λεπτὰ.

Ἀννούλα, προχωρεῖ κοντὰ στὰ χαρτιά τοῦ Δαλάκη, πιάνει ἕνα κου- τάνι. — Αχ, τί ὄρατο ποῦ είναι αὐτὸ τὸ κουτάκι, ἄχ, τρέλλα! Μὲ τζαμάκι ἀπὸ πάνω. Τρέλλα!... Τρέλλα!...

Όλοι, τριγυρίζουν τὴν Ἀννούλα καὶ θαναμάζουν.

Δαλάκης, ποῦ σ' ἔλο αὐτὸ τὸ με- ταξὺ ἐργάζεται χωρίς μιλιὰ, ἀφήνει τὴ δουλιά του. — Παιδιά, προσέχετε, μὴν τὸ χαλάσετε.

Χρήστος. — Ἐδῶ θὰ κάθεται τὸ ζουζούνη; Τί ζουζούνη ἔμεις;

Πίπης, σὲ μεταξὺ πλησιάζει τὸ Δαλάκη, σκάκιζε, βόηκε ἕνα κουτάκι μὲ ζουζούνη καὶ φώναξε χαρούμενα.

— Α! Παιδιά! Παιδιά! Μιὰ ἀράχνη στὸ κουτί! Μπῶ! Μπῶ!

Όλοι, τριγυρίζουν τὸν Πίπη.

Θανάσης. — Τὴν ταΐζουμε παιδιά, ἔ;

Δαλάκης, ἀφήνει πάλι τὴν ἐργα- σία του. — Παιδιά, προσέχετε μὴν τὸ χαλάσετε, τὸ κουτί. Μὴν τὸ ξεκο- λήσετε τὸ τζάμι.

Όλοι. — Ναι, ναι, τὴν ταΐζουμε.

Σπυράκης. — Ὡς τζακώσω μιὰ μύγα, νὰ τῆς τὴ δώσετε.

Ἀννούλα, τρέχει, βγάζει τὸ μαν- τῆλι τῆς, προσπαθεῖ νὰ τσακώσει μιὰ μύγα. — Καὶ γώ θὰ τσακώσω.

Χρήστος. — Καὶ γώ. Κκι γώ. (Βγά- ζει τὸ καπέλο του καὶ προσπαθεῖ, ρίχνοντάς το, νὰ τσακώσει τὴ μύγα).

Ἄχ, μοῦ ἔφυγε, ἄχ...

Πίπης. — Ἐγὼ τὰ καταφέρνω σὲς μύγες. (Ρίχνει μὲ ὀρμὴ τὸ καπέλο του πάνω στὰ χαρτιά τοῦ Δαλάκη, γιὰ νὰ τσακώσει τὴ μύγα. Τὰ χαρτιά πε- τάγονται πέρα).

Δαλάκης, μὲ θυμό. — Πρόσεχε καυμένε, λίγο. Οὐ! Ἀνυπόφοροι εἰ- σασατε!

Πίπης, σηκώνει μὲ προσοχὴ τὸ καπέλο. — Ω! Ω! Τὴν ἐπικασα, παι- διά! Παιδιά τὴν ἐπικασα. Νά τη, ἡ μύγα, νὰ τη. Ω!

Όλοι, μαζεῦονται γύρω στὸν Πίπη.

Πίπης, ρίχνει τὴ μύγα στὸ κουτί. Φωνάζει γρήγορα καὶ μὲ θαυμα- σιό. — Κοιτάχτε! Κοιτάχτε!

Δαλάκης, ποῦ δουλεύει πάντα σκυφτός, σηκώνει τὸ κεφάλι. — Παι- διά! Πίπη! Παιδιά! Προσέχετε! Προσέχετε τὴν ἀράχνη μὴ σας φύ- γει. Ἐχουν κόπο νὰ γίνουν ἔλ' αὐτὰ!

Πίπης, δὲν δίνει καμιὰ σημασία στὸν Δαλάκη. — Ω! Ω! Παιδιά, παιδιά, κοιτάχτε!

Όλοι, θαναμάζουν. — Πῶ! πῶ!

Χρήστος. — Μπῶ! Μπῶ! Πὼς ἔ- πεσε ἀπάνω τῆς!

Θανάσης. — Μμμ!... Πὼς ρου- φάει!

Σπυράκης, κάνει ν' ἀρπάξῃ τὸ κουτί, σπρώχνει τὴν Ἀννούλα.

Ἀννούλα. — Πρόσεχε, Σπυρά- κη, ὦ!

Σπυράκης. — Οὐφ! Τί σ' ἔκανα, καυμένη; Νὰ δῶ θέλω!

Πίπης, πολὺ δυνατὰ. — Ω! Παι- διά! Ρουφάει! Ρουφάει! Σηκώνει ψηλὰ τὸ κουτί καὶ χοροπηδᾷ ἀπὸ χαρὰ.

Όλοι, τεντώνουν τὰ χέρια νὰ πιᾶσουν τὸ κουτί, νὰ δοῦν. — Νὰ δοῦ με! Νὰ δοῦμε!

Θανάσης, προχωρεῖ στὸ Δαλάκη. — Δαλάκη, δὲν ἔχεις ἄλλη ἀράχνη;

(συγχρόνως ψάχνει βιαστικὰ καὶ πρὶν

προφθάσει ὁ Δαλάκης ν' ἀπαντήσῃ, φωνάζει). Τ' είναι τοῦτο; Τί θὰ τὸ κάνεις, Δαλάκη αὐτὸ τὸ παράξενο κουτί!

Δαλάκης. — Ἄς το, ἄς το κάτω σοῦ λέω. Μὲ σκοτίζατε. Οὐφ!

Θανάσης, ἀγριεμένος. — Ἀγριεῖεις, βλέπω. Ὅλο κι' ἀγριεῖεις. Λεφτὰ ἔ- δῶσα ἐγὼ γιὰ νὰ φτιάξῃς ἔσοδ αὐτὰ τὰ κουτιά. Ἀκαῶς;

Δαλάκης. — Εἶπα γώ πὼς δὲν ἔ- δῶσας; Ἐσὺ λεφτὰ, ἐγὼ κόπο.

Χρήστος καὶ Σπύρος, ποῦ βοί- σκονται σ' ἔλο τὸ μεταξὺ κοντὰ στὸν Πίπη καὶ κοιτᾶνε τὴν ἀράχνη. — Πῶ! πῶ!

Χρήστος. — Πᾶει ἡ καυμένη ἡ μύγα!

Ἀννούλα, πλησιάζει σὲς χαρτιά τοῦ Δαλάκη, ὀρρίζει νὰ ψάχνῃ λέ- γοντας. — Τί μακλώνετε καλὲ ἔσεις εἰ- δῶ! Μπᾶ σὲ καλὸ σας. (Βλέπει τὸ κουτί ποῦ είναι μπροστὰ στὸ Θανά- ση, τὸ πέρονει). Πῶ, πῶ ἕνα ὄρατο κουτάκι. Τί παράξενο! (Τὸ ἀνοίγει, σὶτὴ στιγμὴ τὸ πετᾷ μὲ φόβη γιὰτι κάποιον ζουζούνη ξεπετάχτηκε ἀπὸ μέσα).

Α! Α! Μανούλα μου! Τί ἦταν αὐτὸ, Δαλάκη! Αχ, πὼς φο- δήθηκα!... (Τινάζεται, ξεφωνίζει).

Όλοι, ξεπετάγονται. — Α! Α! Α!...

Δαλάκης, σηκώνεται πάνω μ' ὀρμὴ. — Αχ, ἡ σαρανταποδαροῦ- σα μου!

Θανάσης. — Νά τη! Νά τη! (τρὲ- χει, τάχα δι κνηγᾷ τὴ σαρανταπο- δαρούσα).

Χρήστος, μὲ οἰχασιά. — Ίη! Σα- ρανταποδαρούσα ἦτανε; Ίη τὴ σι- χαμένη...

Ἀννούλα, βάζοντας τὸ χέρι στὴν καρδιά τῆς. — Πὼς δὲ μὲ δάγκωσε;

Αχ.

Θανάσης. — Πᾶει. Κρύφτηκε εἰς μέσα. Ὁρα τῆς καλὴ.

Δαλάκης, ποῦ σὲς μεταξὺ ἐραχνε νευρικὰ μέσα σὲς χαρτιά του. — Ἡ σαρανταποδαρούσα ἦτανε! Ἡ σα- ρανταποδαρούσα! (Μὲ ἀπελπισία ἀ- πευθύνεται πρὸς ἔλους). Μὰ τί κά- νετε τώρα; Ἐ; Καταλαβαίνετε τί μοῦ κάνατε; Τί μοῦ ἔκανες, μωρὲ Θανάση; Ἐ; Ἀφοῦ σοῦ εἶπα, μὴν τὸ περᾶξεις τὸ κουτί! Ἐσὺ, τίπο- τε! Τὸ ἀνοίξες. Ἐρεῖς μὲ τί κόπο ἐγὼ τὴν τσακώσα ζωντανὴ αὐτὴ τὴ σαρανταποδαρούσα; Μὰ ἐσὺ ποῦ νὰ ξέρεις; Μῆπως κοπίασες καθόλου γιὰ τὸ Μουσείο; Ἐρχεσαι μιὰ σιγ- μὴ, κάνεις μιὰ δυὸ ζημιὰς καὶ φεύ- γεις. Πὼς ὁ ἄλλος σκοτώνεται, οὔτε πεντάρια δίνεις.

Θανάσης. — Γιὰ πάψε καὶ μὲ πα- ρασκότισα!

Δαλάκης. — Σὲ παρασκότισα; Ὡ-

ρατος τρόπος. Ὑστερα θέλεις νὰ φτά- ζουμε Μουσείο. Μοῦ πήρες τὴν ἀρά- χνη, μοῦ ἔχασες τὴ σαρανταποδα- ρούσα. Χτὲς πάλι μοῦ ἔσπασες τὸ γυάλινο κουτί γιὰ τις φέφρες πετα- λουδες. Καὶ σὲ παρασκότισα, ἔ; Σὶν δὲν ντρέπεσαι;

Θανάσης, τὸν διακόπτει. — Γιὰ πάψε καὶ δὲν ξέρεις τί λές! τὴ σα- ρανταποδαρούσα τὴν ἔχασε ἡ Ἀν- νοῦλα.

Ἀννούλα, τὸν διακόπτει καὶ λέ- γει μὲ θυμό. — Ἐγὼ; Νάτα μας;

Θανάσης, ἐξακολουθεῖ. — Τὴν ἀ- ράχνη τὴν πήρε ὁ Πίπης.

Πίπης, διακόπτει. — Ἐγὼ; (Θυ- μωμένος). Βέβαια, ἔλα ὁ Πίπης. (Ἐνῶ οί ἄλλοι μιλοῦν, πλησιάζει σι- γὰ, σιγὰ σὲς χαρτιά τοῦ Δαλάκη καὶ ἀφήνει, μὲ τρέπτο, πάνω στὸ τρα- πέζι τὸ κουτί μὲ τὴν ἀράχνη).

Θανάσης, ἐξακολουθεῖ. — Καὶ τὸ γυάλινο κουτί τὸ ἔσπασε ὁ Χρήστος.

Χρήστος, μὲ θρόασο. — Ναι, ἔλα τὰ στραβά ψωμιά, ὁ Χρήστος τὰ κάνει.

Δαλάκης, στὸ Θανάση. — Ἐγὼ δὲν ξέρω τί μοῦ λές ἐσὺ. Δὲν ξέρω ποιὸς φτᾶει, ὁ Χρήστος, ἡ Ἀννού- λα, ὁ Πίπης, ὁ κολοκύθας, ξέρω πὼς στὴν ἀρχὴ εἶπαμε: Ὡς βάλουμε ἔλοι λεπτὰ, θὰ κάνομε ἕνα Μουσείο, ἐγὼ δὲ θὰ βάλω λεφτὰ, θὰ ἐργασθῶ, ἔ- μως περισσότερο ἀπὸ σᾶς. Ὅταν χρειάζομαι κανέναν, θὰ μὲ βοηθᾷ.

Ἄν δὲν ἔρχεται, θὰ πληρῶνῃ πρό- στιμο. Ὅποιος κάνει ζημιὰ, θὰ πλη- ρῶσῃ καὶ τὴ ζημιὰ καὶ πρόστιμο.

Αὐτὰ ξέρω. Ἀσιπὸν τώρα πρέπει δ- λοι σας νὰ πληρῶσετε. Νὰ πληρῶ- σετε! (Μὲ ἐπιμονή). Δὲν ξέρω, δὲν ξέρω! Νὰ πληρῶσετε!...

Όλοι, στραβομουτσουνιάζουν καὶ κοιτάζει ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Θανάσης, μουρμουρίζει. — Δὲ λές πὼς σοῦ μωρίστηκε πάλι νὰ μᾶς πά- ρης τὰ λεπτὰ μας!...

Δαλάκης, μὲ ἀγανάκτηση. — Ποιὰ λεπτὰ σας; Πότε σας πήρα λεπτὰ;

Όλοι, μὲ κατάπληξη. — Πότε;

Πίπης, στὸ Δαλάκη. — Πότε; Σπουδαῖος εἶσαι! Τί, πότε; Προχτὲς ἀκόμα σοῦ ἔδῶσα δυὸ δραχμὲς;

(Ακολουθεῖ) ΠΡΞΙΜ

ΤΟΜ ΣΩΓΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό MARK TWAIN

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

— Τόμ!
 Καμμιά απάντηση.
 — Τόμ!
 Βαθειά σιωπή.
 — Ήθελε νὰ ἤξερα ποῦ βρίσκεται πάλι κρυμμένο τὸ παλιόπαιδο. ΤΟΜ!
 Ἡ γριά κυρία κατέβασε τὰ ματογυῶλια της ὡς τὴν ἄκρη τῆς μύτης της σχεδὸν καὶ πάνω ἀπ' αὐτὰ ἔριξε μιὰ ματιά γύρω-γύρω στὴν κάμαρα ὑστερὰ καὶ σήκωσε ψηλά, σὸ μέτωπό της καὶ κοίταξε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ γυαλιὰ σ' ὄλες τὶς γωνιές. Ποτέ, γὰρ ὅλο τὸν κόσμο δὲν θὰ κοίταζε μέσα ἀπὸ τὰ γυαλιὰ της γιὰ ν' ἀνακαλύψῃ ἕνα τόσο ἀσήμαντο πράγμα, ἕνα μικρὸ ἀγόρι, γιὰτὶ τὰ γυαλιὰ αὐτὰ ἦταν τὰ ἐπίσημα ματογυῶλια της τὸ καμάρι της κι' ἡ περηφάνειά της, ποῦ τὰ φοροῦσε μόνο γιὰ στολίδι κι' ὄχι γιὰ νὰ βλέπῃ καλύτερα.

Γιὰ μιὰ στιγμή στάθηκε, μὴ ξέροντας τί νὰ κάνῃ, ὕστερα εἶπε, ὄχι μὲ πολὺ θυμωμένη φωνή, ἀλλὰ ἀρκετὰ δυνατὰ ὥστε νὰ μποροῦν νὰ τὴν ἀκούσουν τὰ ἐπιπλά ἕνα γύρω: « Ἐννοία σου κι' ἔταν θὰ σὲ πιάσω θὰ ἴδῃς ἐσύ... » Δὲν ἀποτελεῖωσε τί ἐμελλε νὰ ἴδῃ ὁ Τόμ, γιὰτὶ εἶχε γονατίσει γιὰ νὰ φάξῃ μὲ τὴ σκοῦπα κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ ἡ δουλειὰ αὐτὴ ἀπασχολοῦσε τὴν ὄλη τὴ δύναμη καὶ τὴν προσοχὴ της. Ὡστόσο δὲν κατάφερε νὰ βγάλῃ σὸ φῶς παρὰ μόνεχα τὴ γάτα.

— Τέτοιο παιδί δὲν ἔχω ξαναπατήσει στὴ ζωὴ μου! Ἐβγήκε στὴν ἐξώπορτα καὶ κοίταξε πάνω ἀπὸ τὶς βραγιές τὶς φυτεμμένες μεντομάτες καὶ πατάτες ποῦ παράσταναν τὸν «κῆπο» της. Ὄντε ὁ Τόμ ὄντε ὁ ἴσκιος του. Τότε δυνάμωσε τὴ φωνὴ της καὶ μάλιστα τόσο πολὺ ὥστε ν' ἀκουστῆ ὅσο μποροῦσε πὺ μακρύτερα καὶ φώναξε: «Το-ο-ὀ-ὀμ!»
 Ἐξαφνα ἔνοιωσε ἕνα ἔλαφρὸ θόρυβο καὶ μόλις πρόφθασε νὰ γυρίσῃ καὶ ν' ἀρπάξῃ ἕνα ἀγόρι ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ σακκακιοῦ του γιὰ

νὰ ἐμποδίσῃ τὴ φευγάλα του.
 — Τώρα σὲ τσακώσαμε. Καλὲ νὰ μὴ βάλῃ ὁ νοῦς μου τὸ κελλῆρι! Τί θαυματουργοῦσες πάλι ἐκεῖ μέσα, ἔ, πές μου;
 — Τίποτε.
 — Πῶς, τίποτε; Γιὰ δαίξε μου μιὰ στιγμή σὲ παρακαλῶ τὰ χέρια σου! Καὶ μὲ τί εἶναι πάλι πασσαλειμένο τὸ στόμα σου;
 — Δὲν... δὲν ξέρω, θεῖα!
 — Δὲν ξέρεις; Ἐγὼ ἔμωξ ξέρω! Μὲ γλυκὸ εἶσαι πασσαλειμένος. Στὸ ἔχω πῆ χίλιες φορές! Ἄνδεν ἀφήσῃς τὸ γλυκὸ στὴν ἡσυχία του θὰ τὴν ἔχῃς ἄσχημα. Δῶσε μου ἐδῶ τὴ βέργα.

ΕΝΔΟΞΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ἡ δανίδα Γιούγκο Σέρενσεν, ἔντεκα μόλις ἐτῶν, κληθεῖ τρίτη σὸ κολύμβημα 200 μέτρων καὶ ἀνακηρύχθηκε Ὀλυμπιονίκης!

Ἀνακοινῶν ἀπὸ τὸν Σπυτόβεν

Ἡ βέργα εἶχε κιάλας ὑψοθῆ στὸν ἀέρα—ὁ κίνδυνος ἦταν ἄμεσος.

— Γιὰ τὸ Θεό, θεῖα! Γύρισέ τὸ κεφάλι σου νὰ ἴδῃς τί εἶναι πίσω σου!

Ἡ γριά κυρία τινάχθηκε ἔξαφνα-σμένῃ, μάζεψε μὲ τρόμο τὶς φούστες της κι' ὄσπου νὰ τὸ κάνῃ αὐτὰ ὁ μικρὸς μάγκας ἔξφυγε ἀπ' τὰ χέρια της. Μ' ἕνα πήδημα βρέθηκε ἔξω ἀπὸ τὸν ψηλὸ καγκλωλὸ φράχτη καὶ ὄσπου ν' ἀνοίγοκλεισῃς τὰ μάτια σου εἶχε κιάλας ἔξαφανιστῆ.

Ἡ θεῖα Πόλλυ ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμή ἀποσβολωμένη, ὕστερα ἔμωξ θέλοντας καὶ μὴ ἔβαλε τὰ γέλια. «Μὰ τί παλιόπαιδο ποῦ εἶναι!» σκέφθηκε. «Ἐγὼ ἔμωξ δὲν θὰ βάλω ποτέ μου μυαλό. Σὺν νὰ μὴ μοῦ ἔχει παίξῃ ἀρκετὰ παιχνίδια ἴσαμε τώρα ὥστε νὰ μὴν μπορῆ πιά νὰ με κοροϊδέψῃ. Μὰ ἔλα ποῦ κάθε φορὰ βρίσκει καὶ κάτι καινούργιο! Πῶς μπορεῖ νὰ ξέρῃ κανεὶς τί πονηρίες κρύβει αὐτὸς ὁ διαβολάκος μέσα στὸ κεφάλι του! Καὶ δὲν κοιτᾷς ποῦ τὰ κατὰφέρνει νὰ μὲ φουρκίσῃ καὶ νὰ μὲ κάνῃ ἔξω φρενῶν, κι' ὕστερα, ὅταν φθάσω στὸ σημείω νὰ τὸν ξυλοκοπήσω μὲ κἀνὴν θέλω καὶ δὲ θέλω νὰ γελάσω. Ἐ, κι' ὅταν πιά βάλω τὰ γέλια, τί ξύλο θέλεις νὰ τοῦ δῶσω; Ὁ Θεὸς ξέρει ἂν δὲν κάνω ὅ,τι πρέπει σ' αὐτὸ τὸ παιδί. Τὸ ξύλο βγήκε ἀπὸ τὸν παράδεισο, λέει ἡ παροιμία καὶ σ' ἀλήθεια ἐγὼ θὰ φταίω σὺν αὐτῷ ὁ μικρὸς δὲν μπεῖ σὸυ Θεοῦ τὸ δρόμο. Ὅλο πονηρίες ἔχει τὸ νοῦ του νὰ σκορῶνῃ» σκέφθηκε πάλι σὲ λίγο «μὰ ὡστόσο εἶνε τὸ μονάκριβο παιδί τῆς πεθαμμένης ἀδερφῆς μου καὶ δὲν μοῦ κάνει καρδιά νὰ τὸ πάρω καὶ πολὺ μὲ τὸ ἄγριο. Κάθε φορὰ ποῦ τὸν ἀφήνω νὰ μοῦ ξεφύγῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ χέρια μου μὲ βαραινεῖ ἡ συνείδησή μου, ἂν τύχῃ ἔμωξ καμμιά φορὰ νὰ τὸν δειρῶ ὅπως τοῦ ἀγγίζει, τότε μοῦ ραγίζεται σ' ἀλήθεια ἡ καρδιά μου. Σήμερα τ' ἀπόγευμα θὰ τὸ σκάσῃ τὸ δίκωο ἄλλο ἀπὸ τὸ σχολεῖο, δὲν μοῦ μένει λοιπὸν τίποτε ἄλλο παρὰ γιὰ τιμωρία του νὰ τοῦ βάλω αὐριο καμμιά ἄγγαρελα. Εἶναι βέβαια πολὺ σκληρὸ, αὐριο.

Σαββατόβραδο ποῦ ὄλα τὰ παιδιὰ ἔχουν τ' ἀπόγευμά τους ἐλεύθερο, νὰ τὸ βάλω τὸ κακόμοιρο νὰ δουλέψῃ, καὶ μάλιστα ποῦ συχαίνεται τόσο πολὺ τὴ δουλειά, μὰ πρέπει νὰ κάνω τὸ καθῆκον μου, ὡς ἕνα σημεῖο τοῦλάχιστον, Ἄλλοῦθως θὰ τὸν καταστρέψω ἐντελῶς».

Ἡ θεῖα Πόλλυ εἶχε δίκιο.

Ἡθελα νὰξερα ποῦ νὰ βρίσκεται κρυμμένο! (σελ. 6 στ. α')

Ὁ Τόμ πραγματικὰ τὸ ἔσκασε ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα καὶ πέρασε ὑπόρηχα τὸν καιρὸ του. Γύρισε σπῆτι τοῦ ἴσκιου τὴν ὄρισμένη ὥρα ποῦ ἔπρεπε νὰ βρίσκεται ἐκεῖ γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Τζιμ τὸ μικρὸ ἀράπη ὑπερήτη τῆς θεῖας του νὰ σχίσῃ ξύλα. πράγμα ποῦ ἔκανε κάθε βράδυ πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητό. Στ' ἀλήθεια ἡ βήθειά του ἦταν μάλλον θεωρητικὴ, γιὰτὶ τὴν περισσότερη ὥρα τὴν ἔδεψε διηγούμενος πῶς πέρασε τὸ ἀπόγευμά του, ἐνῶ ὁ Τζιμ τὸν ἀκούε μὲ θαυμασμὸ σκίζοντας φιλότιμα τὰ ξύλα. Ὁ μικρότερος ἀδερφὸς τοῦ Τόμ ἤ μάλλον μισαδερφὸς του, ὁ Σιδ εἶχε κιάλας μαζέψει σὲ δέματα τὰ σχισμένα ξύλα. Ἦταν ἕνα παιδί σιωπηλὸ καὶ δὲν ἔμοιαζε σὲ τίποτε μὲ τὸν ἀτίθασσο καὶ τυχοδιωκτικὸ χαρακτήρα τοῦ ἀδελφοῦ του.

Τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, ὅπου ὁ Τόμ ἐκμεταλλευόταν κάθε δυνατὴ εὐκαιρία γιὰ νὰ κλέψῃ ζάχαρη ἀπὸ τὴν ζαχαριέρα, ἡ θεῖα Πόλλυ ἔκανε στὸν ἀνεψιὸ της ἕνα πλήθος ἐρωτήσεις πονηρῆς καὶ γεμάτης παγίδες ποῦ σκοπὸ εἶχαν νὰ τὸν κάνουν νὰ ὁμολογήσῃ τὰ φρικτὰ του κατορθώματα. Ὅπως ἕνα πλήθος ἀφελεῖς καὶ

στενόμυαλες γυναίκοιλες ζοῦσε κι' αὐτὴ μὲ τὴν ἀκράδαντη πεποίθησιν ὅτι εἶχε μοναδικὸ ταλάντο γιὰ τὴ σκοτεινὴ καὶ ἀπόκρυφη τέχνη τῆς διπλωματίας καὶ οἱ ἀπλοϊκώτατες πονηριές της φαίνονταν στὴν ἰδιά σατανικὲς παγίδες. Ἄρχισε λοιπὸν ἔτσι:

— Τόμ, θὰ ἦταν βέβαια πολλὴ ζέστη στὸ σχολεῖο;
 — Χμ, —ναί.
 — Πάρα πολλὴ ζέστη βέβαια;
 — Χμ—ναί.
 — Δὲν ἔνοιωσε καθόλου διάθεσιν νὰ πᾶς νὰ κολυμπήσῃς;
 Ὁ Τόμ σάπασε. Εἶχε βάλει ἄραγε καμμιά ὀσφία στὸ μυαλό της; Κοίταζε ἐρευνητικὰ τὸ πρόσωπο τῆς θεῖας Πόλλυ, μὰ δὲν διέκρινε τίποτε. Εἶπε λοιπὸν.

— Ὅχι, χμ —δηλαδὴ— ὄχι καὶ τόσο μεγάλην.

Ἡ θεῖα ἀπλωσε τὸ χέρι της κι' ἔπιασε τὸ γιανὰ ἀπὸ τὸ πουκάμισο τοῦ Τόμ.

— Τώρα πιά ἔμωξ δὲν θὰ ζεσταίνεσαι! καὶ τόσο πολὺ; τὴν ρώτησε. Δὲν εἶν' ἔτσι;

Καὶ κοίταζε μὲ σοβαρὸ ὄψος τὸ χέρι της ποῦ τὴν εἶχε παίσει πῶς τὸ πουκάμισο τοῦ Τόμ ἦταν ἀκόμῃ ὑγρὸ. Ὁ Τόμ ἔμωξ εἶχε γυριστῆ πρὸς πῆγαναν νὰ βγάλου ὄλα αὐτὰ καὶ θέλησε νὰ παραπλανήσῃ τὴν ἀνάκριση.

— Ναί, εἶπε. Κἀμποσοὶ ἀπὸ μᾶς ἔβαλαν τὰ κεφάλια τους κάτω ἀπὸ τὴ βροσῆ. Γιὰ κοίτα τὸ δικό μου: μούσκεμμα εἶν' ἀκόμα.

Γιὰ τὴ θεῖα Πόλλυ ἦταν τρομερὰ ἀπογοητευτικὸ τὸ ἔτι ὅντε πρόσεξε καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιδαρυντικὸ τεκμήριο καὶ ἔτσι ἔχασε τὸ θρίαμβό της. Ὑστερα, ἔμωξ τῆς ἦρθε μιὰ καινούργια ἐμπνευσθ.

— Τόμ, μήπως τυχὸν καὶ ἔβλωσες τὸν γιανὰ ποῦ εἶχα ράφει στὸ σακκάκι σου, τὴν ὥρα ποῦ ἔβαλες τὸ κεφάλι σου κάτω ἀπὸ τὴ βροσῆ; Γιὰ ἐξοκῶμψε τὸ σακκάκι σου νὰ ἴδῶ.

Τὸ πρόσωπο τοῦ Τόμ δὲν ἔδειξε κανενὸς εἶδους ἀνησυχία. Ἐξοκῶμψε τὸ σακκάκι του — ὁ γιανὰς ἦταν γερὰ καὶ στερεὰ ραμμένος.

— Αὐτὸ δὲν τὸ πιστεύω, ἔκανε ἡ

θεῖα. Ὅρκο παίρνω πῶς σήμερα τ' ἀπόγευμα τσακᾶσε ἀπ' τὸ σχολεῖο καὶ πῆγες καὶ κολυμπήσες. Εἶχες τύχη. Ἀλλὰ μόνον σήμερα, Τόμ, μόνον σήμερα γιὰ νὰ τὸ ξέρῃς.

Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἡ θεῖα ἦταν στενοχωρημένη ποῦ ὄλη της ἡ διπλωματία καὶ ἡ τέχνη εἶχε πάει τοῦ κάκου καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος χαίροταν γιὰ τὴν ἀνέλπιστη φρονιμάδα τοῦ Τόμ. Ἐξαφνα ὁ Σιδνεὺ εἶπε:

— Καλὲ, θεῖα, ἐγὼ εἶχα ἴδει πῶς ὁ γιανὰς ἦταν ραμμένος μὲ ἄσπρη κλωστή κι' αὐτὸς ἐδῶ εἶναι ραμμένος μὲ μαύρη.

— Καὶ βέβαια μὲ ἄσπρη κλωστή τὸν εἶχα ράφει! Τόμ!

Μὰ ὁ Τόμ εἶχε προτιμήσει ν' ἀποφύγῃ καὶ δεῦτερο ἐρωτηματολόγιο καὶ μάλιστα πρόφτασε, πρὶν ἔξαφανισθῆ, νὰ πετάξῃ τοῦ Σιδ ἕνα ἀπειλητικὸ: « Ἐννοία σου κι' αὐτὸ θὰ μοῦ τὸ πλάρῶσῃς».

Ὅταν ἔφθασε σὲ ἀσφαλισμένο μέρος ὁ Τόμ ἔβγαλε ἀπὸ τὸ μέρος μέρος τοῦ σακκακιοῦ του δυὸ βελόνες ποῦ στὴ μία ἦταν περασμένη ἄσπρη καὶ στὴν ἄλλη μαύρη κλωστή.

— Τέταια προστυχία! ἔκανε θυμωμένος. Ἡ θεῖα ὄντε θὰ τὸ πρόσεχε καὶ ἂν δὲν τῆς τὸ μαρτυροῦσε ὁ Σιδ. Βλέπεις ἔμωξ ἄλλοτε βάζει ἄσπρη κλωστή κι' ἄλλοτε μαύρη. Νὰ τὸν πιάσω τὸν Σιδ καὶ τὸν ἔπιασα! Θὰ φάῃ ξύλο τῆς χρονιάς του. Ὁ σχαμμένος, ὁ ἅγιος Ὀνούφριος! Ὅσ-τόσο ὕστερα ἀπὸ δύο λεπτά, ἂν ὄχι καὶ νωρίτερα, εἶχε ἔσκασει κιάλας ὄλες τοῦ τίς πίκρες. Ὅχι γιὰτὶ ἔπαψαν τυχὸν νὰ τὸν βαραινουν, ὄχι καθόλου! Μὰ τοῦ εἶχε ξυπνήσει μονομῆς τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ κάτι καινούργιο, ἔξαφνα καὶ ἀξιοπεριεργό, ἔτσι ποῦ γιὰ μιὰ στιγμή παραμερίστηκαν ὄλες οἱ θλιθερές του σκέψεις — ὅπως ἕνας ἀντρας παρηγορητὰς γιὰ μιὰν ἀποτυχία του βάζοντα νέες, ἄλλες δουλειές μπροστά.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

«Αὐτός, ὁ ἅγιος Ὀνούφριος...» (σελ. 7, στ. γ')

